

σοιμα πλατιά βαθιά. Καί ζωρότατο δείγμα μιας τέτοιας σοφής όσο και λεπτής ψυχολογικής ανάλυσης μάς φέρνει ο Ψυχάρης, με το ζήτημα που κάνει και με την καινούρια εξήγηση που δίνει του χορικού του "Υπνου α' Υπν' δόνας άδαίς, ύπνε δ' άλ γέων», βρίσκοντάς το άπεράνθρωπα μαστορεμένο, και μιας εντέλειας άπερίγραφτης. "Ο επίλογος της άχι πολυσέλιδης, μα τόσο ουσιαστικής, αούτης μονογραφίας έπρεπε να μεταφραστή άλ άκρο γιά να δώση μια καθάρην ιδέα με τί τέχνη ο Ψυχάρης ξέρει και ταιριάζει την άσυγκίνητη έπιστημονική έρευνα προς τή φλόγα της λογοτεχνικής θεωρίας. Ζωγραφίζει τή μεγάλη του χαρά όταν ήρθε στον "Υποκράτη μέσζ, ύπτεσ' άπό δίσκολα πλυχρόνικ διαβάματα, τήν ύποστήριξη της γνώμης του πως ο Φιλοχγήτης παρασταίνεται στο χορικό του "Υπνου κοιμισμένος μ' άνοιχτά μάτια. Καί τελειώνει λυρικά σχεδόν ο σοφοκλεοάτρης μαστορευτής της «Άρρωστης Δούλας»: «Τό ύπόμνημά μου τούτο δέν είναι, παρά μια δοκιμή. "Αδραξα τήν εύκαιρία, παραστικά, να χαιρετήσω τό μεγάλο τό Σοφοκλή, θρησκευτικά να προσκυνήσω τήν έλληνική όμορφιά, τή μόνη τέλεια, και στην Τέχνη και στην "Ιδέα, κι άπ' όσες λάμπανε στον κόσμο».

3

K. BRUGMANN. Schrift- und Volkssprache und die «Sprachfrage» der heutigen Griechen. (Compte rendu bibliographique de la «Revue des etudes grecques». Janvier-Février 1908. Paris. Leroux

Είναι γνωστή ή μικροκάμωτη, σαν πετράδι, μα σαν πετράδι πολύτιμη μελέτη του μεγάλου γερμανού και παγκόσμιας φήμης γλωσσολόγου Βρούγμαν, ή μεταφερόμενη και στην "Ελληνική άπό τό Λέξκ Άρβανίτη, γιά τό γλωσσικό μας τό ζήτημα. Περιττό να αναπούμε πως με τή μελέτη του Βρούγμαν, ύστερ' άπό τό βιβλίο του Κρουμπάχερ, νέο νικητήριο δρόμο σημαντικώτατο σημείωσεν ή "Ιδέα μας πέρα στο στάδιο της τρανής Ευρωπαϊκής "Επιστήμης. Μα δέν είναι περιττό νάφιερώσουμ' έδώ λίγα λόγια ττήν κρίση του Ψυχάρη γιά τή μελέτη του Βρούγμαν Κρίση που βάλθηκε στην «Έπιθεώρηση γιά τις "Ελληνικές σπουδές» και που είναι άπό τά σύντομα γραψίματα του Ψυχάρη τά πιο μετρημένα, και τά πιο δυνατά, τά πιο γαληνά και τά πιο έντονα, τά

πιο εύγενικά και τά πιο δυσκολοπολίμητα. "Αρχίζει άπό τό πορτραίτο του μεγάλου έπιστήμονα, του κορυφαίου σήμερα και του δασκάλου όλων των γλωσσολόγων Ευρώπης και "Αμερικής. «Ζωηρός, διαπεραστικός, τσουχτερός πρό πάντων, άρματωμένος με όλα τά όπλα του κριτικού νοού· τό ύφος του είναι ή έκφραση μιας σκέψης τελημένης και άπροσποίητης. Τό κοντύλι του, σά να τό τρυπή τό χαρτί τόσο δυνατά βουτά σ' αυτό. "Η λογική και τό πάθος, δυό τόσο ώραία πράματα κάθε φορά που ταιριάσουν, δίνουνε σέ ό τι γράφει ο Βρούγμαν, τό χάρισμα τό σπάνιο σ' ένα συγγραφέα· τήν εύγλωττία. Καί γιά νάχη τό πάθος και τήν λογική, τον είπανε βίαιο· ό νομικ που παίρνει όποιος υπερασπίζεται τήν άλήθεια κατά της πλάνης. Μα στην προκείμενη μελέτη δέν έχει πέραση τό όνομα τούτο. "Ο μαστορας γλωσσολόγος έφτασε σήμερα σ' ένα βαθμό ύψηλης γαλήνης· βλέπει τά ζητήματα άπό ψηλά, να πούμε, και ήσυχα, σε τρόπο που μάς θυμίζει κάποτε τό Γκαίτε· γιάτι κάτι τι άπό τό Γκαίτε ύπάρχει μέσα σε κάθε Γερμανό που στοχάζεται».

"Ο Βρούγμαν κηρύσσεται ενάντιος της Καθαρεύουσας. Παίρνει τό μέρος της δημοτικής, καθώς λέμε καταχερησια ή γλώσσα που έπρεπε να λέγεται, σωστότερα, νέα ελληνική. "Ολοι σήμερα στη Γερμανία, όσοι γνωρίζουνε και σπουδάζουνε τά νέα "Ελληνικά, είναι δημοτικιστές. Νά ο Κρουμπάχερ, να ο Ντίτεριχ, να ο Τούμπ, που τή Γραμματική του μάλιστα τήν έπιθεώρησε ο ίδιος ο Χατζιδάκις. Κι ο Βρούγμαν θέλει στη φωνολογία και στο τυπικό και στα ουσιαστικώτερα της σύνταξης ο γραφτός μας λόγος να ακολουθήση τή ζωντανή γλώσσα του λαού, γιά να είναι λόγος όργανικός, κι άχι άψυχος μηχανισμός. "Οσο γιά μερικά καθέκαστα στην κατασκευή, και πρό πάντων όσο γιά τό λεξικό, δε μπορεί να πάη χαμένη, λείε, ή έργασία της Καθαρεύουσας. Μα τούτο ίσα ίσα είναι και τό δικό μου τό πρόγραμμα, φωνάζει κι ο Ψυχάρης. "Ομως ο Βρούγμαν δέν τό υποψιάζεται τούτο· γιάτι όσο κι άν άσφκλα βλέπει τό γλωσσικό μας ζήτημα άπό τή θεωρητική του όψη, όταν θέλη νάχη μέσα στις λεπτομέρειες, δέν είναι άρκετά, δέν είναι καλά πληροφορημένος. "Οσο κι άν αναφέρει τιμητικά στη μελέτη του ο Βρούγμαν τόνομα του Ψυχάρη, φαίνεται πως τό έργο του Ψυχάρη δέν τό μύριστηκε άκόμα τί λογής είναι πραγματικά· και πως μπορεί κανείς να γνωρίζει σήμερα τή δουλειά τω δημοτικιστάδων, έπομένως και τό ίδιο τό ζήτημα, χωρίς μπροστά του νάχη τά πολυάριθμα, και στη γαλλική και στην ελληνική, βιβλία του Ψυχάρη, τά ζηγητικά και

διαφοριστικά της ιδέας; Για τούτο σε πολλές άνακρίβειες πέφτει ή μελέτη του γερμανού σοφού, και είναι άδικος εκεί που κρίνει τους όπαδούς της δημοτικής. "Οσο γιά τήν κατηγορία που μου πέτρε, —έξακολουθεί ο Ψυχάρης, —λέγοντάς με ριζοσπαστικό, ύπερβολικό, και φανατικό, ή κρίση του μου φαίνεται μισή, βιαστική, άδικη. Τό σωστό θα είτανε να αναφερθώνε όλα τά παραδείγματα του φανατισμού μου, ένα προς ένα, και να συζητήσουμε άπάνου σ' αυτά. «Είμαι βίβαιος· θάβλεπε πως άδύνατο να γίνουν άλλοιώτικα τά πράματα. Κι αυτός ο Καρκαβίτσας που περνά πως μεταχειρίζεται με μέτρο τή γλώσσα, και που κι ο ίδιος τό πιστεύει, συχνά κι αυτός τραβά τό σκοινί, γιάτι έννοιωσε πως και τότε χρειάζεται κανείς να είναι ύπερβολικός. Πρώτα κι άπ' όλα, στο γλωσσικό μας ζήτημα, πρέπει να λογαριάζης τήν άφορητή του, τό σκοπό του, τό πραχτικό του νόημα. Πρώτα κι άπ' όλα πρέπει να συλλογίζεσαι τά παιδιά. Μια γλώσσα γίνεται γιά να μάθεινεται. Μα γιά να είναι δυνατό τό μάθημά της, χρειάζεται μια γραμματική. Κι άπό τήν άνάγκη τούτη, που δε θέλουμε να τήν άναγνωρίσουν, προέρχονται οι πιο πολλές παρεξηγήσεις».

"Υστερ' άπό τά λόγια τούτα που θαρρείς πως τά γιομίζει ο όρθός, ο αιώνας Λόγος, ο Ψυχάρης τελειώνει τό βιβλιογραφικό του σημείωμα, τονίζοντας και μιάν άλλη άδικία άπό κακές πάντα πληροφορίες —του μεγάλου γλωσσολόγου· τήν άδικία του προς τή λογοτεχνική κίνηση της "Ιδέας, τή μόνη κίνηση που θάδειχνε τή δύναμη και τή ζωή της πιο πολύ άπό κάθε θεωρητική συζήτηση. "Ο Ψυχάρης περιορίζεται να αναφέρει τά όνόματα κάποιων ποιητών και κάποιων πεζογράφων γιά να δείξη πως και πόσο, και άπό τή μεριά τούτη, περπάτησε μπροστά τό ζήτημα, και πόσο αξίζει να γνωριστ ή πιο φροντισμένα, και γιά τούτο, και να τιμηθ ή. "Η κρίση τούτη του Ψυχάρη γιά τό Βρούγμαν δέν είναι παρά μια περίληψη και μια δεύτερη, να πούμε, έκδοση του «Μικρού πρόλογου» που έβαλε μπροστά στην «Άπολογία» του.

4

Οί γραμμές μου τούτες δέν είναι παρά άπλά περιληπτικά σημειώματα, παρμένα άπό τό διάβασμα των νέων τούτων μελετών του Ψυχάρη, σύμφωνα με τήν έντύπωση που μου προξενήσαν. Τό σωστό είτανε να γραφτ ή, γιά τούτες, ότι έπρεπε να γραφτ ή, άπό άνθρωπο έλληνιστ ή κ' έπιστήμονα, άχι άπό άπλό τραγουδιστ ή και φιλικαναγώστ η, σαν έμένα. Μα έδώ που όλα μας είναι άνάποδα, χρειάζοταν και τούτο. Τό πράμα δέν είναι: και πολύ παράξενο, όταν ο τραγουδιστ ής είμ' έγώ, κι ο έπιστήμονας που κοίταξα, ο Ψυχάρης.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

G. NT' ANNOYNTSIO

Η ΤΖΟΚΟΝΤΑ*

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Ν. ΠΟΡΙΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ Β'.

(Προβαίνει μέσα άπό τις ροδοάρνες ή Φραντζέσκα Δόνη τήν άκολουθάει ο Λορέντζος Γάδης ο γέρος).

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ. — Κύττα ποιόνε σου φέρνω ;
 ΣΥΛΒΙΑ (με άγωνία). — Κ' ή Μπεάτα ; ή Μπεάτα ;
 ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ. — Θάρθη σε λίγο. Τήν άφησα με τή Φαουστίνα. "Ηρθα μπροστά γιά να μή φτάση κοντά σου ξαφνικά....

*) "Η άρχή του στο παρασμένο φύλλο.

ΣΥΛΒΙΑ. — Καλί μου δάσκαλε, τί χέρες σές χρωστώ !

("Ο γέρος κάνει τό άθελο τό κίνημα νάπλώση τά χέρια προς αυτή. Καί ή Συλβία σκύβει έλαφρά και του προτείνει τό μέτωπο, που με τά χείλη του τό άγγίζει εκείνος).

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ. — Πόσο εύτυχής είμαι που σάς ξαναβλέπω, καλή μου Συλβία, και σάς ξαναβλέπω καλά πιά και γερή ! "Η θάλασσα σάς ώφελεί. "Η θάλασσα είναι μάλιστα πάντα ή μεγάλη ή περηγορήτρα. "Εκεί κάτω, στο Κάστρο των Μαρμαρών, πολύ σάς είχαμε στο νού.

ΣΥΛΒΙΑ. — Δέν είναι τόσο μακριά άποδώ τό Κάστρο των Μαρμαρών.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ, (δείχνοντας τά μακρονά άγοργάλια). — Είν' εκεί κάτω, κάτω άπό τή Σεραβέτσα, δώθε άπό τή Μάσσα.

(Κυττάζουνε άπό τά τζάμια στην άπόσταση).

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ. — Πώς φάνουνε καλά σήμερα τά βουνά της Καρράρας ! Μπορείς να μετρήσης τις κορυφές μια μια. Δέ θυμούμαι άλλη μέρα τόσο φεγγερή σαν αυτή. Ποιός είτανε μαζί σου, Συλβία ; "Η Σερηνούλα ; Μου φάνηκε πως τήν είδα να φεύγη προς τή θάλασσα. Καί, να και τά ίχνη της :

φύκια, κοχύλια, άστρα της θάλασσας.

(Δείχνει τον παιδιάτικο τό θησαυρό, που είναι σκορπισμένος χάμου).

ΣΥΛΒΙΑ. — Ναι, είτανε μαζί μου πρωτότερα.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ. — Ποιά είναι ή Σερηνούλα ;

ΦΡΑΝΤΖΕΚΑ. — Μια μικρή τρελλή του δρόμου.

ΣΥΛΒΙΑ. — Μια που βλέπει δράματα κ' έχει τό χάρισμα του τραγουδιού· ένα πλάσμα όνειρο κι άλήθεια, που μοιάζει ίσκιος θαλασσινός. Θάν τή γνωρίσετε και θα τήν αγαπήσετε όπως έγώ. "Αμα τήν ξέρη κανείς, άμα τήν ακούη ήνά μιλά, καταλαβαίνει πολλά πράματα βαθιά. "Αληθινά, θα σάς φανή τέλεια : πάντα να δίνη και ποτέ να μή ζητ ή.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ. — Σας μοιάζει σ' αυτό.

ΣΥΛΒΙΑ. — Όίμένα, όχι. "Ηθελα και να μπορούσα να της έμοιαζα σ' αυτό· μα τό φως μου άπόλειψε και με νίκησεν ή πλάνη της ζωής. Τί τυφλωμός ! Τόσα ζήτητα, ώστε γιά να, τάποχτήσω, κατόνησα και ψέμμα να πώ : έγώ ! Καί να με μισερή, κολοδή, γιά ποινη της ψευτιδας μου. Είχα άπλώσει παραπολύ όρμητικά τά χέρια προς ένα άγαθό, που μου είτανε άποκλεισμένο άπό τή μάρα. Δέν παραπονιέμαι, δε θρηνώ. "Αφού είν' άνάγκη να ζώ, θα ζήσω. "Ισως μια μέρα ειρηνήψη ή ψυχή μου.

"Ο ΝΟΥΜΑΣ"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την 'Αθήνα Δρ. 8.— Για τις 'Επαρχίες Δρ. 7
Για το 'Εξωτερικό Δρ. Χρ. 10.
Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τμήματα (2 Δρ. την τριμηνία) συνδρομές.
Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ή δε στείλει μπροστά τη συνδρομή του.
10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κισόκια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια, Εθν. Τράπεζα 'Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιάδρου ('Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός 'Υπόγειου Σιδηροδρόμου ('Ομόνοια), στα βιβλιοπωλεία 'Εστίας Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Οι φημερίδες μας στην Τουρκιά— Τι μπορεί να καταφέρει ο Τσαγκάρης— Ρεκλαμοκατώματα του Σιάη— 'Ο παπαληστής— 'Υπουργική μέριμνα.

ΟΙ ΔΙΚΟΙ ΜΑΣ που ζούνε στην Τουρκιά δεν έχουν να ωφεληθούν και μεγάλα πράματα από τις Ρωμαϊκές φημερίδες που δώ κι εμπρός θα μπαίνουνε λύτερα και θα πουλιούνται στο 'Οθωμανικό Κράτος. 'Ο,τι ωφελήθηκεν Γαμμε τώρα έμεις, θα ωφεληθούνε κι αυτοί και μιά τέτια ωφέλεια (να την πούμε και ζημιά, μέσα είμαστε) δεν μπορεί να λογαριαστεί και σημαντικό πράμα.

'Από όσο ή δεν ωφεληθούνε οι Τουρκομερίτες, από το καινούριο αυτό αγαθό, θα ωφεληθούμε μεις που ζούμε στο Λεβάντο Κράτος, θα ωφεληθούνε και οι 'Ιδιες ακόμα οι φημερίδες, όχι μοναχά δικά μ'α και ήθικά, κι άκοιτε πώς :

Πρώτα πρώτα οι φημεριδογράφοι μας θα συναζώζουμε λίγο τη γλώσσα τους, στα γράφουμε για τα εξωτερικά ζητήματα και θα πάψουμε να δημοκοπούν και να πενταρολογούν με τις ψευτιές και με τρής ταρτορισμούς, αφού τα τέτια θ'άν τους κλείσουν το δρόμο της Τουρκιάς, θ'άν τους βλέπουμε δηλ. την κυκλοφορία τους—το μόνο πράμα που λογαριάζουμε οι 'Αθηναίοι φημεριδογράφοι. 'Από την άλλη μεριά, μιά και θα μπαίνουνε στην Τουρκιά, θα αρχινήσουνε να γίνονται σεμνότερες κι άθροικινότερες, αφίνοντας πιά τα βρώμικα άναγνώματά τους και τις άλλες άηδίες τους—πράματα που οι Τουρκομερίτες δεν τα πολυγοστούσανε και που οι Ρωμαίοι, και μάλιστα οι 'Αθηναίοι, τα συνειθίστανε και τα χάρφουμε για μοναδική πνευματική τροφή μας μαζί με τις θεατρικές σαχλοκιθωόρηδες.

Νά, το μόνο αγαθό που ελπίζουμε να μ'ε φέρει ή Σουλ-

τανική άδεια που δόθηκε να μπαίνουνε λύτερα οι Ρωμαϊκές φημερίδες στην Τουρκιά. Και το αγαθό αυτό δεν είναι μικρό, ήμα λογαριάζοι κανείς πόση ανάγκη είχε ο άχαλίνωτος πιά τύπος μας να μπει κάτω από Τουρκική λογοκρισία— έστωντας και συνταγματική.

★

ΝΑ ΠΑΙΝΕΣΟΥΜΕ και τον Τσαγκάρη του «Κεντρικού Πρακτορείου», γιατί του άξίζει. Τα καταφέρει σ' τρεις μέρες νάν τα κανόνισει τα πράματα και να ιδρύσει τα ύποπραχτορεία του στην Τουρκιά και να βάλει τη δουλειά στο δρόμο της.

'Ο Τσαγκάρης όλα τα καταφέρει γιατί είναι ήρωας με θέληση και με ενεργητικότητα. Θα καταφέρει λοιπόν και τούτο, άμα το θελήσει, να βάλει δηλ. χαλινάρι στις φημερίδες, ενεργώντας ή είδος Τουρκική λογοκρισία πάνω σ' αυτές. Κ' έχει κάθε δικαίωμα νάν το άπαιτήσει. Για να ιδρύσει τόσα ύποπραχτορεία, θα πεί πώς έκαμε έξοδα σημαντικά και πώς έστειλε από άθρώπους που κρεμάσανε την τύχη τους στο πουλήμα των φημεριδών. 'Αμα δε γράφουνται καλά και σεμνά οι φημερίδες, δε θα πουλιούνται κι ήμα δεν πουλιούνται, όλοι αυτοί οι άθρώποι καταστρέφονται κι ο Τσαγκάρης χάνει τον παρ'αυτού.

Σ'δερένια λόγια που δε σηκώνουν άντιλογία.

★

Ο ΣΤΑΗΣ κάλεσε δώ για τον έρχόμενο μήνα όλους τους 'Ελληνοδασκάλους να πάρουνε, λέει, μερικά μαθήματα παιδαγωγικά από τους επιθεωρητές τω σχολείων. 'Ο,τα συλλογίζομαστε πώς το πρώτο και κύριο πράμα, το ζήτημα της γλώσσας που δάσκαται στα σχολεία, δε λογαριάζεται καθόλου, θαρρούμε πώς τα τέτια παιδαγωγικά μαθήματα μοιάζουνε με το να ζητεί κανείς να ξανακαινοουργήσει ένα γέρικο δέντρο, κλαδεύοντάς το, όταν σ'ι ρίζες του είναι και μένουμε σάπιας.

Μι ή κ. Στάης θέλει πάντα να γίνεται λόγος για δαύτους και τίποτ' άλλο δε λογαριάζει.

★

ΕΝΑΣ καπνέμπορος που ληστεύτηκε τις προάλλες στο 'Αγγελόκαστρο, κατάγγειλε πώς στη ληστεία είναι άνακατωμένοι κι ο παπάς του χωριού.

Και φυσικά, όταν και τους παπάδες τους διορίζει ή Πολιτική, και μπορεί έτσι ο κάθε κατασκοκλήφτης να διοριστεί παπάς, σώνει μοναχά νάχει προστάτη κανένα Βλαχόδημαρχο.

★

ΑΦΟΥ όλα πιά τα ξετελώσαμε σε τούτο το Κράτος, αρχινήσαμε να φροντίζουμε και για τό...μουσική μας άστιαμα. 'Ο κ. Λεβίδης, λένε, σύστησε στο Διευθυντή της 'Αστυνομίας να φροντίσει άώστε οι όρχηστρες των καφενείων άνακρούσωνε έναλλάξ και όχι συγχρόνως και έν άναταγωνισμώ, έξ εϋ έπέρχεται οίκτρα κακοφωνία.

Νά, 'Υπουργός άληθινός μ'ι φορά κι όλα τάχατά μπορούμε πιά νάν τα καρτερούμε άπ' αυτόν ! Και μάννα μπορεί να μ'ε β'έξει καιμιά μέρα !

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΔΙΗΓΗΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥΣ

Δημοτικό Νοσοκομείο «'Η 'Ελπίς». «'Αίδουσα 'Ασκληπιός». Κλινική του καθηγητή κ. Γεράσιμου Φωκά.

Μάρκος Λαγκάδας, γεωργός, 60 χρονών, από την Τήνο· έχει καρκίνωμα της φύσης.

«'Αυτό δεν το είχα από μικρός εγώ, μάτια μου· αυτό, να σ'ας δώσω να καταλάβετε, άπάνω από το κεφάλι, είναι τώρα ένα, δύο, τρία έτη από το ένα μέρος άρχισε, ματάκια μου, κ' έγινε ως είδος πέτρα· έτουράρισε, έγινε, κατάλαβες, όλο ως είδος πέτρα· άρχισαν, τέλος πάντων, ματάκια μου, και έσκέπασαν όλο το μέρος αυτό· και έκλείστηκε το μέρος όπου όρούσα, όπως τώρα είναι κλειστό, κατάλαβες· και με εξακολουθούσαν, μάτια μου, μιά φηγούρα, όπου ήθελα να ξύωμαι· τέλος και εξέρχεται όλη και εις διάστημα ενός μηνός μου ήρθαν και ως είδος αίμα· αλλά δεν εγνώριζα, κατάλαβες· από μέσα από την φύσκα ;... άπ' έξω ;... δεν εγνώριζα εγώ, μωρέ ματάκια μου, επειδή δεν κατάλαβα εγώ. 'Απ' ό λίγο κατ' ό λίγο όλο κλείει περισσότερο και, μάλιστα, το ούρος δεν έρχεται· άπ' ό λίγο κατ' ό λίγο και όλο κλείει έκείνο το έπίδερμα, κατάλαβες, και το έμποδίζει· όπότεν ήθελα να πάγω μ' έκκιγεν, βλέπεις· όταν έπήγα να άφ' έσπέρκας έως εις το πρώτ' συνάζονται κάτι ως είδος φλίματκ. Τί να σ'ας είπω άλλο, μάτια μου· αυτά».

Είχε φήμωση από γεννηταρούδι· έχει χρόνο και πέρα που παρυσιαστήκη σκληράδκ με πόνους και μεγάλωμκ της φήμωσης· οι έλιές της βουδώνας άπ' εδώ και άπ' εκεί είναι φουσκωμένες. 'Εγινε άκρωτήριασμα από τη ρίζα της φύτης στις 20 Μαρτίου· έβάλλθηκε στεκούμενος καθέτηρας και ύστερα άφαιρέθηκαν οι έλιές· μετά την έγχείρηση έπαθε ένα δυνατό μόλεμα που τον έκράτησε στο νοσοκομείο 44 ήμέρες· έφυγε γιατρεμένος.

Κώστα Πάνος, 35 χρονών, ζευγίτης, από το Λιδωρίκι· έχει κατέβασμα άριστο.

«'Τί να σου πώ, βρε άδερφέ ! νά, αυτό, άρρωστος είμαι, κατεβασμένος· άς πάη κατ' άνέμου ! είναι τέσσερα χρόνια· τρού στ' άνάθεμα ! Πρωτ' άρχή

ήγαινοί, όλοπίστοι μ' άναλινό χρυσάφι, γίνονται άνάερο μ' έταν τρόπο θανααστό, σαν να χάνουμε τις ρίζες για να κολυμπίσουν μέσα στη χαρά της εδωδιάς τών· οι μαρμαροφθόρες 'Αλπεις άπόμακρα γράφουνε στον ούρανό μ'άν όμορφιάς γραμμή, όπου ξανόγειε τόνειρο που άναβρίζει από το φυλακισμένο πλήθος τών κοιμισμένων άγαλμάτων».

(Ξαναπροβαίνει στη σιγαλιά ή Σειρηνούλα και άκούεται ή καθάρια φωνή της).

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ.—Είσαι μονάχη ;
ΣΥΛΒΙΑ. (με κομμένη άναπνοή).—Ναι, περιμένω.

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ. (πλησιάζοντας).—'Ελαψει ;
ΣΥΛΒΙΑ.—Ναι, λίγο.

Η ΣΕΙΡΗΝΟΥΛΑ. (με άπειρη ψυχονία).—Θαρρείς πώς έκλαιγες ένα χρόνο. 'Εχεις τα μάτια σου καμμένα. Πάρα πολύ σου πονάει ή καρδιά.

ΣΥΛΒΙΑ.—Σώπα. Δέν μπορώ να σφίξω την καρδιά μου. (Στριμώνεται επάνω στον κορμό της ροδοδάφνης που είναι κοντά της, σπασμωδικά, μη μπορώντας πιά να βαστάξη τον άγώνα της προσδοκίας).

— Τώρα έρχεται, τώρα έρχεται. ('Αφήνει τον κορμό και ξαναμπάνει στο δωμάτιο, σαν πιασμένη από την τρομάρα, με τα κινήματα του άνθρώπου που

γυρεύει άουλο).

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΜΠΕΑΤΑΣ, (άπό μέσα από τις ροδοδάφνες).—Μαμμά ! Μαμμά !
('Η μητέρα άνασκαρτά, στρέφει, τρομαχτικά χλωμή).
Μαμμά !

('Η κόρη όρμώ προς τη μητέρα με μιά κραυγή χαράς, με το πρόσωπο όλ' άναμμένο, ζεστή, με τα μαλλιά λυμένα, λαχανιασμένη σαν από τρέξιμο πολύ, κρατώντας μ'άν άγκαλιά άνάκατα λουλούδια. Καθώς όρμώ, πέφτουν τα λουλούδια. 'Η μισερή γέρνει προς τα χερσάκια που της περιφιγγουν το λαιμό, προσφέρνει την έτοιμόδανη μοσφή της σταχόραγα φιλιά).

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα μου ! Μπεάτα !

ΜΠΕΑΤΑ. (λαχανιασμένη).—'Αχ, πόσο έτρεξα, πόσο έτρεξα ! 'Εφυγα, μοναχή μου. 'Ετρεξα, έτρεξα... Δέ θέλανε να μ' άφήσουνε νάρθω. 'Αχ, μ'α εγώ έφυγα, με την άγκαλιά μου τα λουλούδια. (Σκεπάζει με νέα φιλιά το πρόσωπο της μάννας).

ΣΥΛΒΙΑ.—Είσαι όλη μουσκεμένη άπ' τον ιδρώτα, είσαι όλη ζεστή, καις... Θεέ μου !

(Με την όρμη της στοργής, πηγαίνει να κάμη το φυσικό το κίνημα πώς θα τη σκουπίση· κρατιέται όμως, κρύβει στις δίπλες του φορέματος τα κούλλοχέρά της· και ένα ρίγος φρίκης, φανερό, της διαπερ-

νά όλο το κορμί).

ΜΠΕΑΤΑ. Γιατί δε με πιάνεις ; Γιατί δε με σφίγγεις ; Πιάσε με, πιάσε με, μαμμά !

('Ανασηκώνεται στις μύτες τών ποδιών της, ως για να την όραπή το μητροϊό το άγκάλιασμα. 'Η μητέρα αποτραβιέται, άνήμπορη πιά να βαστάξη).

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα !

ΜΠΕΑΤΑ. (επιθετική).—Δέ θέλεις ; Δέ θέλεις ;

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα ! (Προσπαθεί να εκφράση το χαμόγελο με τα σβημένα της τα χείλη, που τα στρεβλώνει ο πόνος ο άπεριόγραπτος).

ΜΠΕΑΤΑ.—Παιχ·ίδια μου κάνεις ; Τί κρύβεις ; 'Ω, δός μου, δός μου αυτό που κρύβεις !

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα ! Μπεάτα !

ΜΠΕΑΤΑ.—Σου έφερα λουλούδια, τόσα πολλά λουλούδια ! Κύττα, κύττα ; (Καθώς γυρίζει για να μαζέψη τα πεσμένα λουλούδια, βλέπει το άγριοόρισο, τη φιλενάδα της· και τη γνωρίζει).

— 'Ω, ή Σειρηνούλα ! 'Εδώ είσαι ;

('Η Σειρηνούλα είναι εκεί, εμπρός στα τζάμα, δεθοστέλωτη, βουβός μάργυρας, με τα μάτια προσηλωμένα προς τη μάννα τη θλιμμένη. 'Οπως ή πνοή του άνέμου, που περνά και ξαναπερνά μες από του χαμόδεντρου τα φυλλώματα και τα κάνει και σγο-

μου φάνηκε ἐδῶ καὶ τέσσερα χρόνια· εἶχ' ἀνεβῆ ἀπάνω σὲ κλαρί, τρῶς στὴν ὥρα· ἐκεῖ ποὺ ἀνέβηκα τσακίστηκ' ὁ κλώνος κ' ἔσυρ' ἄξαφνα χάμου· ἐκεῖ ποὺ ἔσυρα χάμου κατάλαβα ἕναν πόνο ἰδῶ ζερβά μεριά· ἔ! τί! θέλει καὶ πολὺ νὰ γίνῃ τὸ σακατηλίκι; μέσα σὲ δέκα μέρες κυττάω καὶ τί νὰ ἰδῶ· εἶχε πεταχτῆ χαμπηλά κατσούλα, ἐδῶ στὸ φτενό, πλάι ἀπὸ τὸ προσκέφαλο· σὰν πετάχτηκε ἡ κατσούλα τί νάσαι, τί νάσαι, λέω· ρωτῶ κάποιον κατέβασμα, μου λέει· μπρέ, νὰ πᾶρ' ὁ διάολος! πετάγονταν ἕνα μικρὸ πράμα ἀπάνω ἀπὸ τὸ χτένι· ἕνα πρᾶματάκι βλέπεις, μὰ ἔκανε τὸν ἔργο του· ἔ! ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀργασία ποὺ ἐργάζομαι, χαί, χαί, ἀπὸ τὴν ἀργασία ποὺ ἐργάζομαι πετάταν ὄζω· χαί, χαί, μὲ τὸν καιρὸ μεγαλωσε ἴσια μ' ἕνα καρδύδι· ἔβαλα δέμα τίποτε· τρῶς! στ' ἀνάθεμα αἱ στάνουμαν καὶ πόρους, κάποτε κάποτε· καὶ λίγο λίγο ροβόλας ἴσια κάτω ὡς τὴ σακκούλα· πῆρε κατήφορο καὶ τώρα ἔχω κάποτε κάποτε σφαγιά, ὄντας εἶναι νότια καὶ ὄντας νὰ κάνω κόπο. Μὲ βιάζει πολὺ κ' ἔχω πόνο μέσα στ' ἄντερα ὄντας περὸ κτήσω πολὺ. Αὐτὰ τίποτις ἄλλο· ἔ! τώρα θέλοντας μὴ θέλοντας ἦρθα γιὰ ἐγγείριση· καὶ τί ἐγγείριση θὰ μοῦ κάνουν! τρῶς στ' ἀνάθεμα! τόσα ἔξοδα νάρθω· κάθωμαι καὶ πέντε μέρες ἰδῶ μέτα.

Εἶχεν ἀριστερὴ βουδωνική μετρία καὶ τοῦ ἔγινε ἐγγείριση ριζικὴ κατὰ τὴ μέθοδο τοῦ Bassini στίς 9 τοῦ Φλεβαρίου φέτος.

Στίς 2 τοῦ Μαγιοῦ φέτος μᾶς ἦρθαν τρία διπλά παραλυτικὰ ὑστεραπόχτητα λαβδοπόδαρα, τρία χωριατόπουλα ἀπὸ τὰ Φέρσαλα, παιδιὰ τσοπαναράϊων, τὸ α'. 7 χρονῶν, τὸ β'. 4, καὶ τὸ γ'. 3.

Οἱ γονεῖοι τῶν δηγοῦνται ὅτι ἀμέσως καθὼς ἔρχισαν νὰ περπατοῦν ἀποχτοῦσαν διπλὸ λαβδοπόδαρο ποὺ ἔβαινε μὲ τὸν καιρὸ. Τὸ νεβρολογικὸ ἐξέτασμα δείχνει ὅτι ἡ πάθησις δὲν εἶναι περιφερικὴ· εἶναι νωτιαία γιὰ τί τίποτε ἐγκεφαλικὸ δὲν παρουσιάζει· κ' εἶναι βέβαιον ὅτι προήρθε ἀπὸ μυελίτη τῶν μπρεστινῶν κεράτων· ἀπ' ὅπου καὶ ἡ μυελικὴ ἀτροφία ποὺ ἀκολουθεῖ. Ἐκάναμε καὶ ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπερδερματικὰ σκονιοτομῆς τοῦ Ἀχ(λλεῖου σκονιοῦ, ἴσασμα καὶ συγκράτημα μὲ γύψινου ἐπίδεσμου. Τὸ πρῶτον παιδί ἐξῆν ἀπὸ τὸ λαβδοπόδαρον εἶχε καὶ μεγάλο παραμόρφωμα τοῦ στραβοῦ ποδαρίου ὅστε εἶταν ἀδύνατον τὸ τέλει ἴσασμα καὶ ἀπο-

τρέμων, ἔτσι ὁ πόνος τῆς μάννας φαίνεται νὰ κυριεύῃ καὶ νὰ ποτίζῃ ἐκεῖνο τὸ λιγνὸ κορμὶ, ὅπου τὸ ζῶντιν ὁ ἥλιος ὁ λοξὸς μὲ τίς χροῦσες κορδέλλες του).

— Κῦττα πόσα; Ὅλα γιὰ σένα!
(Ἡ μικρὴ μαζώνει τὰ λουλούδια τῆς).
— Πάρ'τα! (Ὁρμᾶ πάλι πρὸς τὴ μητέρα τῆς, ποὺ τραβιέται πίσω).

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα! Μπεάτα!
ΜΠΕΑΤΑ, (κατασαστισμένη).—Δὲν τὰ θέλεις;
Πάρ'τα. Πιάσε τα!

ΣΥΛΒΙΑ.—Μπεάτα! (Πέφτει στὰ γόνατά, νικημένη ἀπὸ τὸν πόνο, σωριασμένη κάτω σὰν ἀπὸ χτύπημα πῦρ δυνατὸ, -πέφτει στὰ γόνατα μπροστὰ στὴν τρομαγμένη κόρη τῆς· κ' ἕνα κῆμα δάκρυα, ποὺ τρέχει ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ὅπως τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ, τῆς πλημμυρίζει τὸ πρόσωπο).

ΜΠΕΑΤΑ.—Κλαῖς; κλαῖς; (Κατατρομαγμένη πέφτει στὴν ἀγκυλιὰ τῆς μάννας, μ' ἔλα τῆς τὰ λουλούδια.—Ἡ Σειρηνούλα, πεσμένη καὶ ἀπὸ τὸ γόνατα, γέρνει καὶ ἀγγίζει, μὲ τὸ μέτωπο καὶ τίς ἀπλωμένες τῆς παλάμες, τὸ χῶμα).

Τ Ε Λ Ο Σ

φασίστηκε νὰ γίνῃ ἀργότερα μὲ χειροδούλεμα (redressement manuel).

Στυλιανὸς Κορνάρου, 18 χρονῶν, ἀπὸ τὴν Κρήτη· λαβωμένος (τραῦμα μὲ σφαῖρα).

Ἐγὼ ἔμα μὲ χτυπήσανε μὲ τὴ σφαῖρα ἀμέσως ἔπειτα· καὶ ἀπὸ τὴ μέση καὶ κάτω ἐψύγηκα ἀμέσως· ἔτσι δὲ ἤμουν ὅσο ποὺ μ' ἐσηκώσασι· καὶ μὲ πῆσαι σπῆτι. Παρασκευὴ βράδυ ποὺ μ' ἐχτυπήσασι καὶ Σάββατο βράδυ δὲν ἐκάμμουσα μάτι, παρὰ ἐμοῦγκριζα· σὰν τῆς Τυρινῆς τὸ βόδι· οὔτε νὰ φάω, οὔτε νὰ πιῶ, οὔτε τίποτα· ἐτότε σὰ ἐκατάλαβα, δὲν τὰ ἐκούουν ὀλωσδιόλου τὰ ποδάρια μου, μὴδε τὰ δαχτύλια μου δὲν τὰ ἐκούουν τότες. Ἐπῆα δυὸ βολές στὸ Ρέθυμνος, στὸ γιατρό τὸ Ρολῶν καὶ μὲ καμ' ἐγγείριση· ὀτάβηλα μοῦ κάμη ἐγγείριση ἐλάφρωνα ἀμέσως· τὴ δευτέρη βολὰ ποὺ μὲ κάμη ἐγγείριση κατ' ἄλλα καὶ πῆσαινα καλλίτερα λίγη ὥρα· μωλάρανε τὰ πόδια μου καὶ σήκωνα τὴν ἄντζα μου ἀπάνω· ὕστερα παραμπρὸς κακοσύνεψε πάλι. Τώρα ὑποφέρω· μοῦ δίνει πόρους ἡ λαβὴ· ὄντανκι βαρεμένος ἐντᾶχει κανεῖς· ἔντ' ἄλλο πράμα. Ἡ σφαῖρα εἶναι παῖξ στὴν κουτάλα τῆς ζερβῆ· δὲν κατέχω πόσο κόντὰ· νὰ στὸ ραχοκόκαλο· στὸ ραχοκόκαλο δὲ γροικῶ γιὰ νὰ πονῶ.

Ἦρθε στὴν κλινικὴ μᾶς στίς 6 Μαρτιοῦ· ἡ σφαῖρα χῶθηκε πλάγια ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν κάτω γωνία τῆς πλάτης καὶ τὸ θωρακικὸ μέρος τῆς ραχοκοκκαλίας καὶ χτύπησε στὴ ραχοκοκκαλιά· ἐκεῖ ἔφερε κάποια πίεσις τοῦ νωτιαίου μυαλοῦ ἀπ' ὅπου προήρθε ἡ παράλυσις τῶν κάτω ἄκρων· ἐπειδὴ τ' ἀποτελέσματα τοῦ τέτοιου εἶδους τίς ἐγγείρισεις εἶναι ἀμφίβολα κ' ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ἡ κατὰστασις τοῦ λαβωμένου καλλίτερος μὲ τὸν καιρὸ γιὰ τοῦτο ἀποφασίστηκε νὰ μὴ γίνῃ καμμιά θεραπεία καὶ ὁ ἄρρωστος ἔφυγε στίς 10 Μαρτιοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ. Ἐτυμολογίαν—ἐξακολουθήσας.
Ἀπὸ γεννητοροῦ=συγγενῆς φίμωσις.
Φίμωσις=μπορούσαμε νὰ τὸ ποῦμε χᾶθωμα ἀλλὰ αὐτὸ ἔχει πολλὰ σημάσια· χᾶθιά=φίμωτρο καὶ εἶδος χαλινάρι· λαβωμένος εἶσαι=ἕναν ποὺ δὲ μιλάει· μὲ χᾶθωσις=μοῦ πᾶσσε τὰ μάτια, μὲ γέλασε· τὸν χᾶθωσις=τὸν ἔκανε ἀνίκανον νὰ καταλάβῃ. Ἐπειτα ἡ λέξις ἡ φίμωσις ἔχει μὴ στὴν πηγήσασιν ἐπιστημονικὴ γλώσσα.
Πετᾶγονταν=στὸ ἴδιον μέρος· λένε καὶ: πετᾶγονταν, πετᾶσαν, πετᾶσαν καὶ πετᾶσαν.
Σακκούλα=ἄλλος τὸ λέει πουγγί (Χίος), καὶ ἄλλος ζιγάκι (Κρήτη).
Σφαγιά καὶ σφάχτης=πόνος διαπεραστικός.
Διπλά παραλυτικὰ ὑστεραπόχτητα λαβδοπόδαρα=δὲ ὄντιν στὴν καθαρ. εἶναι: διπλοὶ παραλυτικοὶ ραχιδόποδες, ἐπίκτητοι, λαβδὸ ποδάρι, καὶ λαβδὸς=λένε στὴ Θεσσαλία τὸ ραϊθὸ. Σκονιοτομῆς=σκονιὰ λένε τοὺς τένοντες, ἀλλὰ σκονιὰ λένε καὶ τοὺς μῦς τοῦ λαίμου· τοὺς τένοντες ποὺ κλείνουν τὸ γόνατον τοὺς λένε: ἀντικλείνια· ποντίκια λένε τοὺς μῦς τῆς γάμπας καὶ κυρίως τοῦ βραχιοῦ, συχνότερα μάλιστα τὸ δικέφαλο γιὰ τί διὰν μαζεύεται γίνεται σὰν ποντίκι· τοὺς ἄλλους μῦς τοὺς λένε μὲ τὸ γενικὸ ὄνομα: ψαχνά.
Κακοσύνεψε (καὶ στὴν Κεφαλ.) ἔανακύλησε, χειροτέρεψε=ἔλα τὰ ρημ. αὐτὰ τὰ λέει στὴν ὑπερσφῆ.
Κουτάλα=ἡ νωμοπλάτη, ἡ πλάτη.
(Ἀπὸ τὴν κλινικὴ Φωκῆ)

ΡΩΜΑΙ ΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Νάτες οἱ δημοφες, Θέ μου τί κάλλη!
Σὰ γαρ οὐφάλα μὲς τὸ μετᾶξι,
Μπαίνονν στὸ χορὸ, Θέ μου τί κάλλη!
Μὲ τὰ μάτια χάμου, μὲ τὴν τάξη.

Νά καὶ οἱ ἄγουροι νά κ' οἱ λεβέντες,
Ἄπ' τὸ καπηλεῖδ ἕνας ἕνας βγαίνει,
Νά καὶ οἱ ἄγουροι, νά κ' οἱ λεβέντες,
Ποὺ τρακκίζουνε χειροπιασμένοι.

Νά καὶ ὁ Βιολιντζῆς καὶ ὁ Λαγουντιέρης,
Φεσοπερῶσοποι κρασοσταλάζουν,
Νά καὶ ὁ Βιολιντζῆς καὶ ὁ Λαγουντιέρης
Ποὺ μ' ἀχρεϊόλογα τίς νιές πειράζουν.

Νά καὶ ἡ νιόννη, νά ἡ χαϊδεμένη
Ποὺ τὰ μάτια τῆς δὲν καταβάζει,
Νά καὶ ἡ νιόννη, νά ἡ χαϊδεμένη
Τὸ χορὸ τραβᾶει, καρδιές ταραίζει.

Ἄβρα βιολιντζῆ καὶ θὰ χορέψω,
Εἶμαι ἡ νιόννη, ἡ παπαδοπούλα,
Βάρα βιολιντζῆ καὶ θὰ χορέψω
Τ' ἄντρα μου νὰ λυώσω τὴν καρδοῦλα.

Ἄνὰ τρελλάνω νιὸς καὶ παλληκάρια
Μὲ τὰ ταρναρίσματα τὰ χίλια,
Νά τρελλάνω νιὸς καὶ παλληκάρια
Ποὺ νὰ σκάσουν νιὸς ἀπὸ τὴ ζήλεια.

Ἄνὰ γενῆ καυγᾶς γιὰ πινομή μου,
Νά κοπῆ ὁ χορὸς μετὰ ἀπὸ μένα,
Νά γενῆ καυγᾶς γιὰ πινομή μου,
Γιὰ τὰ κάλλη μου τὰ μαγεμένα.

ΒΑΣΗ—ΛΑΚΗΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΓΟΙ

(Παραμῦθι Σακαλάβικο)

Λένε πὼς τὰ παλιὰ χρόνια ἰπάρχανε δυὸ μάγοι ἔακουσμένοι, μὲ μεγάλη δύναμη στὰ μάγια καὶ στὰ γιατρικά.

Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς καθόντανε στὴ Μανταγκασκάρη καὶ ὁ ἄλλος στὴν ἄλλη μεριά, πέρα ἀπ' τὴ θάλασσα, στὴν Ἀφρικῆ. Κ' ἐπειδὴς κ' οἱ δυὸ εἶτανε περίφημοι ζουλενοῦντανε συναμεταξὺ τους.

Καθένας ἀπ' αὐτοὺς ἤθελε νὰ μείνῃ μονάχος στὴ γῆ, γιὰ νὰ εἶναι ὁ πῶς δυνατὸς στὸν κόσμον. Ἀποφασίσανε λοιπὸ νὰ χτυπηθοῦνε ὡς ποὺ ὁ ἕνας τοὺς ἀπ' τοὺς δυὸ νὰ σκοτωθῇ. Κι ὁ πόλειός τους νὰ μὴ γίνῃ οὔτε μὲ ντουφέκια οὔτε μὲ σπαθιά, μὰ μὲ τὰ μάγια τους.

Ἐτσι ὁ καθένας τοὺς τοῖμασε τὰ πῶς φοβερὰ γιατρικά του, καὶ τὰ σκόρπισε στὴν ἀτμοσφαιρὰ ἐνάντια στὸν ἄλλον. Μὰ τίποτα δὲν ἔγινε μὲ τοῦτο, γιὰ τοῦ ἑνὸς τὰ μάγια βρῆσανε τοῦ ἄλλουνοῦ πῶς δυνατὰ.

Στὸ τέλος ἀποφασίσανε νὰ πολεμήσουνε μὲ τίς πέτρες. Ἐσκόλησανε πέτρες μεγάλες σὰ βουνά, καὶ τίς πετάξανε μὲ μεγάλη δύναμη. Καὶ πετάξανε τόσες πολλὲς καὶ μὲ τόση λῶσσα, ποὺ καὶ οἱ δυὸ τοὺς σκοτωθήσανε.

Ἀντὲς οἱ πέτρες εἶναι τὰ νησιά ποὺ φαίνονται σήμερα μὲς τὴ θάλασσα μπροστὰ στὴ Μανταγκασκάρη. Ἡ Νοομπι, ἡ Μαγιόρκα, ἡ Ἀντζουὰν κ' οἱ ἄλλες. Ἀπὸ αὐτὲς τίς πέτρες εἶναι καὶ τὰ βουνάκια καὶ τὰ βράχια ποὺ βρῆσκονται στὴν ἀκρογιαλιά, στὸ μᾶκρος τῆς στεριᾶς. Λένε μάλιστα πὼς πολλὲς βρῆσκονται καὶ στ' ἄλλο μέρος, πέρα ἀπ' τὴ θάλασσα, στὴν Ἀφρικῆ.

Ἀφοῦ σκοτωθήσανε οἱ δυὸ μάγοι τὸ αἷμα τους χύθηκε κ' ἔκαμε τὴ θάλασσα, τὰ δάκρυά τους κάμανε τὴ βροχὴ, τὰ κόκκαλά τους τὰ κορμιά τῶ δεινῶ-